

Parlamentul
Republicii Moldova

Dj-8 nr. 168
26 iulie 2019

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică

AVIZ

la proiectul Legii pentru modificarea Legii privind fondul ariilor naturale protejate de stat nr. 1538/1998

(nr. 131 din 16.07.2019)

Direcția generală juridică a examinat proiectul de lege nr. 131 din 16 iulie 2019 în conformitate cu prevederile art. 54 din Regulamentul Parlamentului adoptat prin Legea nr. 797/1996 și prevederilor Legii cu privire la actele normative nr. 100/2017 și expune următoarele:

I. Aspecte de ordin general și procedural

1. Proiectul de lege a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către un grup de deputați, fapt ce corespunde prevederilor art.73 din Constituție și art.47 din Regulamentul Parlamentului. Conform obiectului de reglementare, proiectul respectiv se înscrie în categoria legilor organice, fiind astfel incidente prevederile art. 72 din Constituția Republicii Moldova.

2. Potrivit Notei informative, proiectul de lege a fost elaborat în urma *consultărilor cu societatea civilă* în vederea blocării haosului din zonele verzi ale localităților țării, dar și blocarea schemelor de pierdere a proprietății publice din zonele parcurilor și grădinilor publice. Totodată, menționăm că informația privind propunerilor societății civile nu a fost prezentată, contrar prevederilor art.40 lit.c) din Legii nr.100/2017, care stipulează expres că dosarul de însoțire urmează să conțină recomandările în original recepționate în cadrul avizării și consultărilor publice.

3. Cu referință la procedura de înaintare spre examinare în Parlament a proiectului de lege, atenționăm următoarele considerente:

- potrivit art.12 lit.d) din Legea nr.1538/1998, *Parlamentul* adoptă acte cu privire la fondarea de rezervații științifice, parcuri

naționale, rezervații ale biosferei, grădini dendrologice și grădini zoologice, precum și la luarea sub protecția statului a celorlalte arii naturale specificate la art.4, din Legea vizată - **la propunerea Guvernului, cu avizul autorității centrale pentru mediu și al Academiei de Științe a Moldovei;**

- conform art.13 din aceeași lege *Guvernul* promovează politica de conservare a biodiversității și transpune în viață programul strategic privind dezvoltarea fondului ariilor protejate și aprobă limitele obiectelor și complexelor din fondul ariilor protejate;

- în altă ordine de idei, *autoritatea centrală pentru mediu* promovează politica privind ariile naturale protejate și, împreună cu Academia de Științe a Moldovei, *elaborează și prezintă Guvernului și Parlamentului propuneri vizând fondarea rezervațiilor științifice, parcurilor naționale, rezervațiilor biosferei, grădinilor dendrologice și grădinilor zoologice și luarea sub protecția statului a unei arii naturale reprezentative sau a unui set de astfel de arii.*

Prin urmare, conducându-ne de prevederile citate supra, precum și ale articolelor 2 și 4 din Legea cu privire la Guvern, nr.136/2017, care stabilește rolul și domeniile de activitate ale Guvernului, sugerăm examinarea inițiativei legislative în cadrul Guvernului, care se va pronunța asupra oportunității modificărilor și completărilor propuse prin proiectul de lege.

4. Mai mult, semnalăm că în **Nota informativă** - principalul instrument de motivare și prezentare a reglementărilor propuse, nu sunt aduse argumente referitoare la: participanții la elaborarea proiectului actului normativ, condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite.

5. Totodată, atragem atenția că, argumentarea proiectului în contextul Notei informative nu corespunde exigențelor din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative. Precizăm că, alin.(6) al art.47 din Regulamentul Parlamentului, art.34 și art.35 din Legea nr.100/2017, stabilesc expres că proiectul de act legislativ se depune spre dezbateră împreună cu expertizele juridică, anticorupție, economică, financiară, științifică, ecologică și de alt gen. Atenționăm că, acestea lipsesc. Aceste expertize pot determina necesitatea adoptării proiectului de lege, evidențiind aspectele pozitive și negative ale acestuia, relevanța și avantajele economice și de altă natură, semnalarea deficiențelor economico-financiare, nepermițând apariția unor reglementări confuze și tălmăciri diferite în implementarea lor.

6. De asemenea este necesară expertiza lingvistică, care are menirea de a contribui la asigurarea utilizării corecte a terminologiei și la perfecționarea limbajului actului legislativ, necesitatea redactării textului prin prisma regulilor de ortografie și punctuație.

II. Obiecții de ordin tehnico-juridic și redacțional:

7. Cu referință la **titlul** proiectului de lege, menționăm că autorul inițiativei legislative urmează să corecteze numărul Legii supuse modificării. Astfel, cifra "1539" din titlul proiectului se va substitui cu cifra "1538".

8. La **Articolul I** din proiectul vizat, sursa publicării se va expune conform tehnicii rigorilor redacționale în următoarea consecutivitate: *sursa, anul, numărul, articolul*. Respectiv, sursa publicării va avea următoarea redacție:

(Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1998, nr.66-68, art. 442)

9. În aceeași ordine de idei, reținem că practica de elaborare a actelor normative, impune anumite rigori lingvistice și semantice acestea urmând să asigure sistematizarea și unificarea actelor normative. Corespunzător, sugerăm expunerea normei de la **Articolul I** în următoarea redacție:

"Art.I – Legea nr. 1538/1998 privind fondul ariilor naturale protejate de stat (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1998, nr.66-68, art. 442) cu modificările ulterioare, se completează cu articolul 73¹ cu următorul cuprins:"

10. Cu referință la **Art.II** din proiectul supra, reiterăm norma de la art. 56 alin.(1) din Legea nr. 100/2017 privind actele normative, care stabilește expres că **actele normative intră în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau la data indicată în textul actului normativ, care nu poate fi anterioară datei publicării**. Prin urmare, în contextul în care nota informativă nu conține nici un argument care ar demonstra necesitatea urgentării momentului intrării în vigoare a actului, recomandăm autorului proiectului de lege revizuirea dispozițiilor finale din cadrul **Art.II** în coroborare cu norma vizată.

11. Tot în acest context, în conformitate cu art. 47 din Legea nr.100/2017, atenționăm despre necesitatea completării **Art.II** din proiect, cu o normă nouă, care va conține reglementări privind obligația autorităților responsabile de a executa actul normativ, sau de a întreprinde măsurile și de a realiza procedurile necesare executării legii.

12. Conform uzanțelor stabilite în legislația națională și a tehnicii legislative formula de atestare a autenticității actului normativ se va expune cu litere majuscule.

13. Cu referință la conceptul proiectului de lege promovată de autor, *de a declara ca monument de arhitectură peisajeră toate grădinile publice, parcurile din perimetrul orașului Chișinău*, expunem următoarele considerente:

- potrivit Legii nr. 1538/1998 toate monumentele de arhitectură peisajeră sunt expuse detaliat în Anexa nr.11 din Lege, care este parte componentă a Legii;

- conform Anexei nr.11, din Legea vizată, aceste monumente sânt clasificate după *denumire, suprafață, amplasare și deținători de terenuri*;

- corespondent, art. 14 lit.e) determină că *autoritatea centrală pentru mediu* promovează politica privind ariile naturale protejate și, împreună cu Academia de Științe a Moldovei, elaborează și prezintă Guvernului și Parlamentului propuneri vizînd fondarea rezervațiilor științifice, parcurilor naționale, rezervațiilor biosferei, grădinilor dendrologice și grădinilor zoologice și luarea sub protecția statului a unei arii naturale reprezentative sau a unui set de astfel de arii.

Din analiza argumentelor prezentate în aviz, reiterăm ideea că promovarea inițiativei legislative respective trebuie să fie examinată în cadrul Guvernului, care urmează să înainteze un proiect de lege de completare a Anexei nr.11 a Legii nr.1538/1998 cu indicarea expresă a tuturor grădinilor publice și parcurilor din perimetrul orașului Chișinău care urmează a fi declarate monumente de arhitectură peisajeră.

Șef Direcție generală

Ion CREANGĂ

Ex.: E. Dolință
Tel.820-554